

Jkt. 264/1/III - 18/2017

Szakmai beszámoló az MKVM 50. évfordulójához kapcsolódó kiállításról, rendezvénytől és kiadványokról

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum 50 éves fennállását ünneplő rendezvénysorozatról készült beszámoló három különálló részből áll: a Múzeum múltját és jelenét bemutató kiállítás, a múzeumi születésnap rendezvény, szakmai és együttműködő partnereknek szóló galaestet valamint a két állandó kiállítás katalógusát.

MKVM 50

A kiállítás helye és ideje

Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum (1036 Budapest, Korona tér 1.)

2016. szeptember 23. – 2017.05.14.

A kiállításról készült ismertető megtalálható a múzeum honlapján: www.mkvm.hu

A kiállítás témája és leírása

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum fennállásának 50. évfordulójára készült kiállítás bemutatja a múzeum elmúlt fél évszázadát és jelenét, tevékenységi köreit, a mindennapi háttérmunkát, régi és új munkatársakat, a partnereket, az elengedhetetlen szakmai kapcsolatokat, amik jelentős szerepet játszottak és játszanak ma is az intézmény életében.

A kiállítás alapkonceptiója szerint kiemelünk tíz jellegzetes tematikát és ezekhez főként olyan tárgyakat társítunk, melyek ritkán vagy egyáltalán nem voltak még kiállítva vagy egészen új szerzemények. A tíz tematikából, egy a terem közepén kap helyet, kilenc pedig a terem adottságából kifolyólag, kilenc beugróban. A tíz tematika megjelölésénél fontosnak tartjuk, hogy elkerüljük az intézménytörténet kronologikus rendbe illeszkedő, didaktikus bemutatását. Ehelyett 10 olyan témát emeltünk ki, ami a múzeum lététől elválaszthatatlan és ezekbe a témákba ágyazzuk a múzeumtörténetet, miközben ezek önállóan is élő egységeket képeznek.

A középben helyet kapó első téma a **Múzeum alapítása**, amiben bemutatjuk az első nagy gyűjtéseket, amikor szinte talicskaszámra kerül be az anyag a múzeum gyűjteményeibe. Ennek a témának a középben való elhelyezését az indokolja, hogy mindenmás ebből indul ki, ezek nélkül a kezdeményezések nélkül nem volna ma Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum, így ez a téma áll a kiállítás gyűjtőpontjában.

Az első beugró az **Új szerzemények** címet viseli, kiemelt tárgyként pedig a New York kávéház vendégekönyve jelenik meg, ami az egyetlen megmaradt vendégekönyv a híres kávéház történetéből. E köré a tárgy köré csoportosulnak a kapcsolódó tárgyak, dokumentumok és főként személyek melyek együtteséből kiolvasható az az izgalmas történetet, melyet a vendégekönyv tartalmaz. Ebben a részben kerül kifejtésre, hogy hogyan zajlik a gyűjtés, milyen módon kerülnek be a tárgyak a múzeumba, milyen történetek kapcsolódnak az egyes műtárgyakhoz, és hogy a tudományos háttérmunka segítségével milyen információkat tudunk feltárni.

A második beugró az **Örökösök, ajándékozás** címet viseli, a kiemelt tárgy itt a Párizsi Nagyáruház árjegyzéke és az áruház egykori vezetőjének örökösaitől kapott 1911-es némafilm, amit tévén mutatunk be. A múzeum életében jelentős szerepet töltenek be a különböző gyárak, manufaktúrák, vendéglátóhelyek örökösai, a tulajdonosok leszármazottai. Ebben a kiállítási egységben ezt a kapcsolatrendszert szeretnénk bemutatni, rávilágítva ezzel az örökösökkel való kapcsolattartás fontosságára.

A harmadik beugró kiemelt műtárgya Gundel János díszserlege, a téma pedig az **Időszaki és a régi állandó kiállítások**. Ebben az egységben jelennek meg a kiemelten fontos kiállítások, valamint a múzeum egykori munkatársai, és a múzeumtörténetét fémjelző épületek is.

A terem végében, a szemben álló két beugróba terveztük a két legnagyobb téma, a múzeumi **Háttérmunka** és a **Gyűjtemények bemutatása** elhelyezését, amelyek szorosan összekapcsolódnak a hétköznapiakban is. A gyűjtemények bemutatására szolgáló beugróba két kiemelt tárgy is került, az egyik egy játék fűszerbolt, a másik a múzeum egyetlen dagerrotípiája.

A játék fűszerbolton és ahhoz kapcsolódó tárgyakon keresztül a kereskedelmi gyűjtemény sokszínűségét mutatjuk be, a dagerrotípiából kiindulva pedig egy családi történet bontakozik ki a vendéglátás területéről, amit festmények, tárgyak, dokumentumok és képeslapok tesznek kerek egészé, jelezve a gyűjtemények közötti szoros kapcsolatot.

Tudtad-e jellegű kérdésekkel kapcsoljuk össze a gyűjteményekről szóló részt a háttérmunkával. A látogató itt megismerkedhet néhány múzeumi fogalommal, azzal, hogy pontosan miket is gyűjtünk vagy például, hány tárgy vagy a múzeumban

A háttérmunka egysége a leginteraktívabb rész a kiállításban mivel ezt a kissé megfoghatatlan témát a gyakorlaton keresztül igyekeztünk szemléletessé, befogadhatóvá tenni. Infógrafikán keresztül mutatjuk be a különböző munkaköröket és azok szervesen egymásra épülő, hierarchiát nélkülöző egységét. Egy üres vitrinnel, az előtte elhelyezett installációs anyagokkal és interpretációs tárgyakkal arra hívjuk a látogatót, hogy bújjon a muzeológus bőrébe és rendezze be a vitrint, amihez néhány szempontot is a figyelmükbe ajánlunk. A restaurátor műhelyből kölcsönvett eszregapadon a restaurátor munkájába engedünk bepillantást. Az egység legizgalmasabb installációja mégis az interaktív képernyőn megjelenő, dolgozókkal forgatott videók a kedvenc tárgyaikról. Személyes vallomások ezek, melyek valódi betekintést engednek a látogató számára a múzeum össze dolgozójának hétköznapijába, kezdve a recepcióstól, át a fotóson, restaurátoron, gazdasági munkatárson egészen a muzeológusig.

Átfordulva a szemben lévő oldalra, a bejárat bal oldalára, a következő beugróban a **Szakmai kapcsolatok** témakörét járjuk körbe, az együttműködő szakmai szervezeteken, cégeken és múzeumokon keresztül. A kiemelt tárgy itt az 5 milliomodik Hubertusos üveg, amit egyenesen a gyártótól kapott meg a múzeum. Fontosnak tartjuk, hogy a múzeum a jövőben is megőrződjön a szakma kiemelt alakjainak és üzemeinek emlékezetében, hogy fontosnak tartsák fotók, dokumentumok, tárgyak, egyszóval tevékenységük lenyomatainak múzeumban való megőrzését.

Az következő beugróba a múzeumi **Könyvtár** bemutatása került. Könyvtárunk három, országos szinten egyedülálló szakkönyvtári alegységgel rendelkezik, melyek a következők: Dr. Draveczy Balázs Vendéglátóipar-történeti Könyvtár, Gelléri Mór Kereskedelem-történeti Könyvtár és Dr. Deutsch Róbert Biztosítási Szakkönyvtár és Archívum. Ebben az egységben a szakkönyvtári anyag gazdagsága mellett a kutatókkal való együttműködést, a múzeumi kiadványokat és kiemelkedő partneri kapcsolatokat mutatjuk be. A kiemelt tárgy itt egy 1909-es Gerbeaud mintakönyv.

A kilencedik tematika a **Múzeumpedagógiáé**, így itt a pedagógiai és múzeumandragógiai tevékenységünk kerül bemutatásra, valamint az intézmény szakoktatással való kapcsolata. Ezt a részt is interaktív térként alakítjuk ki, játékokkal, feladványokkal, kipróbálható eszközökkel, éppen ezért a kiemelt tárgy itt egy mechanikus fagyaltgép, amit a múzeumpedagógusaink foglalkozásokon is szoktak hasznosítani.

Az utolsó beugró a **Kultea** címet viseli. A Kultea, mint márkanév a múzeum sokirányú kulturális tevékenységét fogja össze, így például a koncertek, színi előadások, könyvbemutatók, gasztronómiai rendezvények, szakmai beszélgetések, kortárs cukrászati bemutatók.

Ezzel a rendhagyó múzeumtörténeti kiállítással szeretnénk összegezni az elmúlt fél évszázadot, nemcsak a közönség, hanem a magunk számára is. Emlékezve a gyökerekre, összefoglalva a fontos tapasztalatokat, köszönetet mondva a kereskedelmi és vendéglátóipari szakmának. És nem utolsó sorban ajánljuk ezt a kiállítást, mint egy portfóliót jövőbeni partnereinknek.

A kiállítás célja és megvalósulása

A kiállítás célja, hogy a látogató belásson a színpalak mögé, hogy megismerje az intézmény történetét, azt hogy mennyire fontosak a szakmai kapcsolatok, mert anélkül talán gyűjtemény sem volna, a hajdan volt és a mai muzeológust, az általuk folytatott tudományos munkát, a kiemelt kollégákat, így például Gundel Imrét, akinek a fotótárban kidolgozott jelölési rendszerét ma is használjuk. Vagy Draveczy Balázst, aki mind a nagyközönség megnyerése, mind a szakmai kapcsolatok ápolása szempontjából messze megelőzte korát. A hagyományainkról és az elődök munkásságáról megemlékezve szeretnénk bemutatni múzeumunk jelenét, egyúttal kedvet csinálva a látogatóknak és partnereinknek, hogy részt vegyenek a múzeum jövőjében.

A kiállítás sikerességét talán a látogatószám, a tárlatvezetések és a média megjelenések és megkeresések bizonyítják leginkább valamint a látogatói visszajelzések, melyekkel főként a vezetések sokán találkoztunk. A kiállítást közel 10.000-en látták, 13 tárlatvezetést tartottunk, interjút adtak a kurátorok többek között a Duna Tv Hazajáró című műsárban, a Kossuth rádióban és az M5 csatornán is valamint különböző honlapok

is beszámoltak a kiállításról, így például a mandaarchiv.hu, a turizmus.com vagy a magyarmuzeumok.hu is.

Születésnap családi nap és gálaest

A születésnap rendezvényre 2017. szeptember 24-én került sor és két fő részre osztható: a 10-től 18 óráig tartó családi napra valamint a 19 órakor kezdődő gálaestre.

A Múzeum nyitvatartási idejében ezen a napon ingyenesen lehetett meglátogatni a kiállításainkat valamint külön foglalkozásokkal és tárlatvezetésekkel készültünk a látogatóink számára: a vállalkozó kedvűek születésnap teasütemény készítésen vehettek részt, vagy egy élő történelem foglalkozáson múzeumpedagógusunkkal kardozhattak. Leginkább a felnőtteket megcélozva tárlatvezetések voltak a két állandó kiállításban és az újonnan megnyílt MKVM 50 című időszak kiállításban is, ahol rendhagyó módon több kurátor is részvét vett a vezetésben. Az egész napos programon 186-an vettek részt.

A gálaest megrendezésére az Óbudai Társaskör nagytermében került sor itt a köszöntések után Krúdy idézeteket hangzottak el Lang Balázs előadásában meghallgathattuk Sebestyén Márta és Andrajszki Judit különleges hangzású koncertjét valamint fellépett a Bohém Regtime Jazz Band és a Borvirág zenekar is. A színvonalas műsor után a meghívottakat a Múzeum épületébe invitáltuk át egy állófogására, aminek a Catering részét a La Fiesta Party Service biztosította.

Állandó kiállítások katalógusai

A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum két állandó szakmai kiállítással rendelkezik, ebből a kereskedelem-történeti kiállítás két teljes egészében 2014 januárja óta látogatható és magyar kereskedelem fejlődésének és történetének két évszázadát mutatja be. A látogatók megismerkedhetnek a mérésügy, a vásárok és a vásározás történetével. Emellett betekintést nyújt a kereskedelmi szakoktatás mindennapjaiba, a korabeli üzletek és kirakatok hangulatát is megidézi valamint különböző szakboltokat is felsorakoztat: Stühmer csokoládébolt, papír-írószer üzlet és egy vasbolt is várja a látogatókat. Az érdeklődők megismerkedhetnek az áruházak színes világával a Párisi Nagy Áruházon és a Corvin Áruházon keresztül. Megjelenítünk a magyar kereskedelem életében olyan fontos szerepet betöltő intézményeket és eseményeket is, mint a Hangya Szövetkezet, vagy az államosítás. A tárlat a szocialista kereskedelem bemutatásával zárul, KÖZÉRT üzlettel, Állami Áruházzal és korabeli kirakatokkal.

A vendéglátás történeti állandó kiállítás szintén 2014-ben, decemberben nyílt meg, ami a 19. század végi és 20. század eleji otthoni és hivatásszerű hazai vendéglátás tereit mutatja be egy városi skanzen jellegét öltve, elsősorban enteriőrökön keresztül. A látogatók megismerhetik, hol és hogyan töltötte szabad idejét a hajdani polgár, hova utazott, hol szállt meg, mit rendelt asztalához. Megelevenedik egy korabeli szálloda, egy kávéház és egy étterem, továbbá egy cukrászda cukrászműhellyel és egy középpolgári család otthona. Az érdeklődők betekintést nyerhetnek a korabeli mulatók és fürdőhelyek világába is.

Mindkét kiállítás nagy népszerűségnek örvend és rendszeresen a szakmai tárlatvetések főként szakiskolás és egyetemi hallgatók számára és nem ritkán kapnak féléves projektszerű feladatokat is, melyek a kiállításokhoz kapcsolódnak.

Mind az egyéni, mind a csoportos látogatók részéről felmerült az igény a kiállításokhoz kapcsolódó katalógusra, melyek ugyan a kurátorok által elő voltak készítve, anyagi forrás híján mindeközéig nem sikerült azokat kiadni.

A Múzeum 50 éves évfordulója és az NKA pályázat alkalmat és lehetőséget biztosított arra, hogy mindkét könyv megjelenhessen, ami 2017 februárjában meg is történt, magyar és angol nyelven egyaránt. A könyvbemutatóra pedig 2017 március 2-án került sor, ahol a katalógusokat Dr. Sári Zsolt, a szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum általános főigazgató helyettese méltatta és beszélgetett a szerzőkkel.

A két kiadvány értelemeszerűen a kiállítások címét viseli, a Németh Szandra és Saly Noémi által rendezett vendéglátás történeti kiállításához kapcsolódik a *Vendéget látni Vendégnek lenni*, Kulich Julianna és Török Róbert által rendezett kereskedelem-történetihez pedig *A jó kalmár a világ jötevője* című katalógus kapcsolódik. Mindkét könyv közel 85 oldalon keresztül, színes képekkel illusztrálva mutatja be a két szakma történetét. Szerkezetük követi a kiállítások felépítését, de többletinformációt is tartalmaznak mivel egy-egy tárgyról, cégről vagy vendéglátóhelyről részletesebb leírást is tartalmaz.

Fontos megemlíteni, hogy mindkét katalógus hasznos kiegészítője az állandó kiállításoknak viszont különálló olvasmányként is használhatóak és azok számára is élvezettel forgathatók, akik a kiállításokat nem látták valamint a szakiskolások és szakirányú egyetemi hallgatók számára is jó kiindulópontot jelent, különösen az ajánlott irodalom listával együtt vendéglátás és a kereskedelem történetének elsajátításához.

A *Vendéget Látni, Vendégnek lenni* című kiadványból eddig 72 darabot értékesítettünk, *A jó kalmár a világ jötevője* című katalógusból pedig 49 darabot.

Kelt: 2017. 04. 28.

Kiss Imre
Igazgató:

